GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 19. Vinerĭ, 24 Ianuariu (5. Fevruarie). 1886.

Bismarck și pressa austro-ungară.

Brașovŭ, 23 Ianuariu 1886.

Cercurile politice din Austro-Ungaria nu se mai ocupă aḍĭ decâtŭ de discursulŭ sensaționalŭ alŭ cancelarului Bismarck, ce l'amŭ reprodusŭ în cei doi numerĭ premergĕtorĭ ai fóiei nóstre, precum și de efectele posibile, ce le-ar puté esercita politica anti-polonă bismarkiană asupra relațiunilorŭ interióre și esterióre ale monarchiei nóstre.

Pentru astăḍĭ voimŭ sĕ facemŭ o scurtă dare de sémă despre impresiunea, ce au produs'o espectorările marelui cancelarŭ în Austro-Ungaria.

Vomŭ începe cu Germanii din Austria. Impresiunea ce au făcut'o asupra acestora cuvintele lui Bismarck este cu viue colorĭ descrisă de „Neue freie Presse“, care ḍice:

„Abia își póte face cineva o ideă despre aceea, ce *interesŭ pasiunată* a deșteptatŭ aicĭ la noi discursulŭ principelui Bismarck. *Pentru momentŭ disparŭ granițele, ce despartŭ monarchia nóstră de Germania;* auḍimŭ vocea mâniósă a cancelarului esprimândŭ îngrijirĭ, cu carĭ își batŭ capulŭ milióne de ómenĭ și în Austria; auḍimŭ cum redică cele mai grozave acusațiunĭ în contra națiunei polone, carĭ cuprindŭ totodată și o cestiune de viață pentru patria nóstră, vedemŭ cum face o alusiune destulŭ de clară la Galiția ca la o vatră a agitațiunilorŭ, unde Polonii potŭ visa neturburațĭ visurile lorŭ periculóse...“

„Principele Bismarck învinovățesce pe Polonĭ, că tóte încercările de a-i împăca au contribuitŭ numai de a-i face mai pretensivĭ; că au întrebuințatŭ tóte legăturile lorŭ cu administrația numai pentru aceea, spre a-și promova doriuțele lorŭ naționale și ca sĕ gândescŭ numai la secesiune și trădare; că formézĕ unŭ periculŭ constantŭ pentru statŭ, care îlŭ silesce a se gândi la apĕrare, la espropriarea nobilimei polone, la strămutarea funcțiunarilorŭ și militarilorŭ în ținuturĭ germane, cu condițiunea sĕ nu se căsătorescă cu femei polone. Pe când se petrecŭ aceste în Prusia — în Austria nisuințele de împăcare, de carĭ își bate jocŭ atâtŭ de amarŭ principele Bismarck, sunt încă și aḍi ținta conducĕtóre a guvernului. Polonii formézĕ în Austria factorulŭ celŭ mai puternicŭ alŭ politicei interióre, doi bărbațĭ din sînulŭ acestei naționalitățĭ suntŭ membrii ai ministeriului, în secțiunile tuturorŭ ministerielorŭ se află membrii de naționalitate polonă, șefulŭ administrației în Galiția e totdéuna unŭ Polonŭ, deputații acestui poporŭ au unŭ rolŭ conducĕtorŭ în Reichsrath și o influință nemĕsurată asupra administrației. Unŭ contrastŭ mai mare nu se póte cugeta....“

Numita fóiă face conclusiunea că, după ce Bismarck a declaratŭ rĕsboiu polonismului, Austriei nu-i rĕmâne decâtŭ o singură alternativă: séu sĕ rischeze a pierde alianța Germaniei, séu décă nu sĕ se lapede de maioritatea parlamentară de aḍi, în care Polonii jócă rolŭ principalŭ.

Astfelŭ vorbesce organulŭ Nemțilorŭ austriacĭ din oposițiunea moderată, ear câtŭ pentru cei din *„clubulŭ germanŭ“*, apoi impresiunea ce a făcut'o asupra lorŭ vorbirea lui Bismark se caracterisézĕ prin aceea, că acestŭ clubŭ *parlamentarŭ* a luatŭ hotărîrea de a esprima cancelarului germanŭ din incidentulŭ vorbirilorŭ sale asupra espulsărei Polonilorŭ mulțămirea și recunoscința sa.

Pasulŭ acesta este criticatŭ chiar de „N. fr. Presse“, care ḍice: „Faptulŭ că o fracțiune parlamentară se pune imediatŭ în relațiune cu ministrulŭ conducĕtorŭ alŭ unui statŭ esternŭ, este în sine atâtŭ de estraordinarŭ și neobicĭnuitŭ încâtŭ numai din acéstă causă trebue sĕ suscitéze temerĭ“.

Intr'aceea organulŭ lui Bismark, „Nordd. allg. Ztg.“, anunță cu multă satisfacțiune, că cancelarulŭ a primitŭ din *Austria* și *mai alesŭ din Boemia* dela *mulțĭ germanĭ* gratulațiunĭ și mulțumirĭ.

Va se ḍică câtŭ pentru Germanii din Austria amŭ fi în clarŭ; ei se bucură fórte multŭ că vocea „puternică și mâniósă“ a cancelarului Bismark vine în ajutorulŭ politicei lorŭ. Remâne acum sĕ vedemŭ ce ḍicŭ Polonii și Cehii, carĭ astăḍĭ sunt la cârma statului.

Se 'nțelege că cuvintele cancelarului germanŭ au trebuitŭ sĕ consterneze și sĕ irite ze în gradŭ mare pe Polonii din Galiția. *„Dziennik Polski“*, după ce face o escursiune în contra politicei violente germane, declarândŭ că cu forța ea nu va puté face nicĭodată din Polonĭ Germanĭ, ḍice:

„Planulŭ lui Bismarck dă acum Polonilorŭ austriacĭ directiva pentru atitudinea lorŭ în cestiunea naționalitățilorŭ. Inainte de tóte sĕ nu lase Polonii, ca politica momentană sĕ înlăture cestiunea naționalitățilorŭ luându'i basa de dreptŭ de păn'acum, fiind-că altmintrelea în loculŭ dreptății ar domnĭ forța. Asemenea sĕ nu sufere Polonii sĕ se aservéscă imperiului idea națională polonă, căcĭ altfelŭ ea ar trebuì sĕ pérĕ pentru totdéuna“.

„Gazeta Naradowa“ esprimă încrederea, că coróna, care pe față a declaratŭ că voiesce sĕ scutéscă naționalitățile, nu va permite o acțiune în contra Polonilorŭ, apoi ḍice: „Cine scie décă Polonii nu se vorŭ vedé încă silițĭ, din causa presiunei germanisărei, de a-și căuta refugiu chiar în Rusia?“

Foile Cehilorŭ se esprimă deocamdată cu multŭ tactŭ și cu multă reservă asupra vorbirei lui Bismarck, aducĕndu-i aminte acestuia de principiulŭ de neîntervențiune, ce s'a stabilitŭ la încheiarea alianței cu Germania.

In numĕrulŭ viitorŭ vomŭ vedé ce ḍicŭ Ungurii, carĭ se'nchină aceluiașĭ idolŭ ca și Bismarck, susțiindŭ la ei acasă, că „forța primézĕ dreptulŭ.“

Desbaterile asupra Polonilorŭ.

In ședința dela 29 Ianuariu a camerei deputațilorŭ prusianĭ, luà cuvêntulŭ în contra lui Bismarck:

Polonulŭ *Stablewski*, care declarà că Polonil nicĭ odată nu vorŭ renunța la independența de statŭ. Nu cumva vrea Bismarck sĕ înființeze acum pentru Polonĭ unŭ Ghetto (cuartierŭ jidovescŭ)? Amenințarea lui Bismarck în privința espropriării posesiunei polone semnalézĕ o asemenea intențiune; dér nicĭ odată nu ne vomŭ lăsa a fi strîmtorațĭ dela mormintele părinților nostri. (Aplause, șuerăturĭ, neliniște.)

Ministrulŭ *Puttkamer*: Constatŭ că aḍĭ érășĭ a declaratŭ pe față unŭ Polonŭ, că nicĭodată nu vorŭ renunța la restabilirea statului polonŭ. (Stablewski strigă: Nicĭ odată!) Unŭ poporŭ, care nu e în stare sĕ se guverneze, este de Dumneḍeu destinatŭ sĕ fiă suptŭ de cultura preponderantă. (Strigărĭ dela Polonĭ: Trei contra unu!) Ne amenințațĭ cu represalii din partea Rusiei; dér Rusia n'are o cestiune *germană*, noi avemŭ însĕ una *polonă*. Cu Rusia stămŭ bine. Nu mai venițĭ cu umanitatea! (Neliniște.) A umbla după restabilirea Poloniei în granițele dela 1772, este o trădare a țĕrii, Windthorst sprijinesce drepturile Polonilorŭ. Așadară centrulŭ sprijinesce nisuințele polone d'a se rupe de Prusia. (Contraḍicere în centru.) Silesia de susŭ și chiar Pr sia ostică suntŭ deja obiecte ale propagandei polone.

Ministrulŭ de rĕsboiu *Bronsard-Schellendorf* afirmă că polonismulŭ face progrese și în armată. Administrațiunea militară va trebui sĕ procédă și mai aspru, fiind că pressa polonă ațîță mereu pe soldații polonĭ contra camaraḍilorŭ lorŭ germanĭ.

Prințulŭ *Bismarck* polemisézĕ cu Windthorst, ḍicĕndu-i că e intransigentŭ. Elŭ apĕră drepturile polone mai energicŭ decâtŭ pe cele germane (Polonii strigă: La cestiune!) Bismarck agitatŭ: Aci nimenea nu este îndreptățitŭ, d'a mĕ chema la ordine. Aci potŭ vorbi ce vreu. Cerŭ o mai mare mĕsură de politeță! Windthorst ḍice că nu vrea ca germanismulŭ sĕ fiă strîmtoratŭ; probabilŭ că nu vrea nicĭ vre-unŭ atentatŭ la persóna cancelarului, dér lasa sĕ se întêmple tóte. (Mișcare.) Richter a obținutŭ erĭ amânarea Reichstagului, fiindŭ că eu amenințŭ cu lovitură de statŭ pentru refusarea monopolului rachiului. Asta a fostŭ unŭ neadevĕrŭ esprimatŭ fără consciință de sine. Elŭ înmormêntézĕ binele țĕrii cu politica sa de rachiu mai multŭ decâtŭ cu cuvintele ce mĭ-a pusŭ în modŭ falsŭ în gură. Părerea mea a fostŭ numai, ca guvernulŭ sĕ se retragă în urma obstrucțiunei Reichstagului și sĕ-șĭ îndrepte privirile mai multŭ la dietă. Décă Reichstagulŭ respinge monopolulŭ, atuncĭ venimŭ aci póte cu darea de licență și cu sporirea dării pe industriă. (Mișcare.) Rĕmânĕndŭ raporturile Reichstagului cum suntŭ acum, atuncĭ trebue sĕ se împuțineze raporturile consiliului federalŭ către Reichstag și acésta póte fi periculosŭ. Asemenea încordărĭ se ruginescŭ. (Mișcare.) Analogŭ Parnelițilorŭ avemŭ unŭ numĕrŭ de Polonĭ intransigențĭ și amicĭ d'ai Francesilorŭ. (Oho! în centru.) Bismarck întorcĕndu se spre centru: Vĕ simțițĭ atinșĭ? Asta nu o așteptam. Eu mĕ gândeam la Alsațienĭ. (Mare ilaritate.) Rĕu destulŭ, că partida progresistă sare în ajutorŭ acestorŭ elemente și uneltesc mai departe pe tĕrêmul de dreptŭ alŭ constituțiunei, încâtŭ sĕ mĕ mirŭ, décă sĕ mai póte suferi acésta. In Anglia, trece de necuviinciosŭ a face oposițiune, décă oposiția nu e gata a lua asupră'șĭ afacerile. Aci însĕ oposițiunea își permite acésta. In imperiu póte că Windthorst m'ar puté înlocui, ca celŭ mai însemnatŭ conducĕtorŭ alŭ oposițiunei; dér mĕ temŭ că împĕratulŭ nu crede atâta în destoinicia sa și nu-lŭ ține de omŭ de încredere, cum credŭ eu (Mișcare și ilaritate). Politica nu e o sciință ci o artă de care trebue sĕ stai departe décă nu o pricepĭ. Se póte întêmpla, că unŭ ministeriu Windthorst, în care Bebel ar lua internele, Rickter séu Richert financele, ar face lucrurile așa de bune, încâtŭ eu însumĭ ar trebuì sĕ ḍicŭ *pater peccavi*. Asta a fostŭ erĭ părerea mea. Așteptŭ dela onorabilitatea lui Richter, ca sĕ mărturiséscă, că n'am ḍisŭ nimicŭ despre vr'o lovitură de statŭ și nicĭ aceea, că va urma disolvarea Reichstagului, décă va respinge monopolulŭ rachiului.

Intr'aceea se aduce *propunerea liberalilorŭ*, care aprobă nisuința d'a se susținea și îngriji poporațiunea germană în provinciile ostice și rĕspinge numai espulsările.

Windthorst rĕspunde la atacurile lui Bismarck. Pentru ce, ḍice elŭ, defaimă Bismarck velfismulŭ meu? Nu este princesa de corónă germană din casa velfică? (Mișcare). Celŭ ce mĕ defaimă pentru acésta, n'are ideă de sinceră și adevĕrată credință către rege! (Nelinisce mare). In nenorocire se arată fidelitatea, nu în fericire. (Mare larmă). Pĕtrundemŭ deplinŭ tactica lui Bismarck. Nu vrea sĕ lase din mână lupta pentru cultură, pentru că speră sĕ ne câștige din casŭ în casŭ prin promisiunĭ. Décă Bismarck îmĭ impută înclinare spre liberalismŭ, îi rĕspundŭ: Și cancelarulŭ adeseorĭ a îmbrăcatŭ fraculŭ liberalŭ, dér îi place sĕ schimbe, (Fórte bine! în stânga). Mai ântêiu a fostŭ fórte reacționarŭ, apoi liberalŭ în stilulŭ luptei pentru cultură, apoi conservatorŭ. Acum merge mână 'n mână cu Miquel. (Neliniște în drépta). Nu aspirațiunĭ polone sprijinescŭ eu, ci numai drepturile Polonilorŭ resultate din tractate și din constituțiune. Sunt Germanŭ, dér nu în sensulŭ lui Bismarck, care adeseorĭ identifică *germânŭ* cu *prusianŭ*. Catolicii n'au nicĭ o paritate în Prusia. Ei nu suntŭ admișĭ în armată și în resortulŭ civilŭ (Strigărĭ: Ministrii Maybach și Lucius suntŭ catolicĭ!)

Mai vorbì Richter, esprimându'șĭ satisfacțiunea că a silitŭ pe Bismarck sĕ declare că, nu intenționézĕ nic o lovitură de statŭ!

SCIRILE ḌILEI.

Fișpanulŭ *Tabajdy*, pașa comitatului *Aradŭ*, are și pretențiunĭ d'a fi veneratŭ ca o momâiă egipténă. O circulară oficială impune, negreșitŭ că cu cele mai frumóse cuvinte, ca comunele sĕ cumpere portretulŭ litografiatŭ alŭ pașalei, fiindŭ că „marĭ merite are.“ Și fiindŭ că în comitatulŭ Aradului tóte mergŭ turcesce,

notarii, fără sĕ mai întrebe pe representanţii comunalĭ, vorŭ lua câte 4 fl. din cassa comunală — atâta costă copia lui Tabaydi — şi îĭ vorŭ trimite la Aradŭ, fiindŭ ceruţĭ pentru sprijinirea — artei.

—x—

Se scie că *teatrulŭ unguresc din Timişóra* trage de mórte. Pentru scăparea lui, căpitanulŭ orăşenescŭ *Török* a adresatŭ unei foi ungurescĭ o caracteristică scrisóre în care apeléză la »patrioţĭ« sĕ nu-lŭ lase sĕ péră tocmai acum, când cu atâta »succesŭ‛ a începutŭ *maghiarisarea Timişórei.* Mai dice în scrisóre, că fără cunoscinţa limbei statului nimenea ‚nu mai póte înainta‛ în Ungaria şi că „numai cine o cunósce are simţĕminte patriotice.“ Pentru susţinerea teatrului dice, că reuniunea sprijinitóre sĕ formeze în provinciă filiale. — Pare-mi-se că odată se vorŭ pune pe gândurĭ şi „patrioţii« cu atâtea birurĭ.

—x—

D-nii N. şi Al. *Ciurcu*, precum şi d. I. *Corneanu*, cei trei espulsaţĭ carĭ se află în Rusciucŭ, adresaseră Senatului românŭ o petiţiune, cerêndŭ sĕ dispună revocarea mĕsurei luată de guvernŭ în contra lorŭ. D. senatorŭ *Orleanu*, care a fostŭ însărcinatŭ cu raportulŭ şi pe care l'a făcutŭ în defavórea espulsaţilorŭ, ceruse sĕ se amâne desbaterea în acéstă privinţă *sub cuvêntŭ că are sĕ ia o baiă* în diua în care voia Senatulŭ sĕ desbată acéstă cestiune. La acésta, d. Al. *Ciurcu* a trimesŭ din Rusciucŭ următórea telegramă d-lui senatorŭ Orleanu: »Sĕ vĕ fiă de bine baia. De patru lunĭ şi jumĕtate totŭ aşteptămŭ sĕ luămŭ şi noi una, dar cu regretŭ vedemŭ, că raportulŭ d-vóstră, care ar vrea sĕ cruţe, şi capra şi varza, ne lasă la discreţiunea guvernului, pentru care aţĭ fostŭ mai amabilŭ, căcĭ l'aţĭ spălatŭ, înainte d'a vĕ spăla pe d-vóstră.«

—x—

Profesorulŭ Carolŭ *Jungling* din Braşovŭ a descoperitŭ în *Carpaţii sudicĭ* unŭ bogatŭ *depositŭ* de argintŭ, antimonŭ şi plumbŭ; se mai găsesce şi zincŭ, cositorŭ, arsenŭ, cobaltŭ, chromŭ, cadmiu şi aramă. Descoperitorulŭ se va pune în legătură cu capitalistĭ pentru esploatarea depositului.

—x—

O scenă urîtă s'a întêmplată erĭ, Mercurĭ, la *gimnasiulŭ unguresc de aci.* Consiliulŭ profesoralŭ, la arătarea poliţiei, luase hotărîrea d'a elimina din gimnasiu pe doi studenţĭ dintre carĭ unulŭ comisese unŭ furtŭ, ér celălaltŭ spărsese nisce ferestrĭ. Hotărîrea s'a aşternutŭ episcopului romano-catolicŭ din Ardealŭ, Lönhardt, spre aprobare séu respingere. Episcopulŭ încă o aprobă şi astfelŭ trimésă consiliului profesoralŭ dela numitulŭ gimnasiu, acesta adună pe toţĭ studenţii la unŭ locŭ şi ceti sentinţa de eliminare a celorŭ doi studenţĭ culpabilĭ. La despărţire, unulŭ din cei doi studenţĭ eliminaţĭ, care eşise mai înainte afară din sală, începu a înjura şi insulta pe profesorulŭ. Unulŭ din acestia, îi trase o palmă, ér studentulŭ ilŭ apucă de peptŭ. Atuncĭ se repedi profesorulŭ Grünhut şi apucă pe studentŭ de peptŭ, ér acesta pe profesorŭ, căruia îi rupse şi hainele. Mai mulţĭ dintre studenţĭ începură a face gură şi a lua în apĕrare pe colegii lorŭ eliminaţĭ, aşa că directorulŭ trebuì sĕ céră sucursŭ dela poliţiă, care şi trimise câţĭva poliţiştĭ, potolindŭ astfelŭ pe rĕsvrĕtitorĭ. Studentulŭ renitentŭ fù dusŭ între poliţiştĭ în arestulŭ poliţiei, ér după amedi fù eliberatŭ, necădêndŭ afacerea în competenţă poliţiei, ci în a tribunalului. Casulŭ e regretabilŭ şi profesorii suntŭ în dreptŭ a proceda cu cea mai mare asprime în contra unorŭ asemenea scolarĭ, carĭ prin rĕsvrĕtirea lorŭ au datŭ a se 'nţelege că desaprobă drépta sentinţă a consiliului profesoralŭ.

—x—

Balŭ filantropicŭ, se va ţiné Joi în 11 Februariu n. c. în sala „otelului naţionalŭ« din Blaşiu, în folosulŭ „fondului pentru ajutorarea studenţilorŭ sĕracĭ în casŭ de bólă“. Preţulŭ întrărei: Pentru persónă 1 fl. v. a. Pentru familiă de trei membri 2 fl. v. a. Pentru familiă de preste trei membrii 3 fl. v. a. Inceputulŭ la 7 óre séra. Oferte mărinimóse se primescŭ cu mulţămită, şi se vorŭ chita pre cale diaristică.

—x—

Balŭ românŭ îmbinatŭ cu *concertŭ* va ţiné societatea »Progresulŭ« Duminecă în 2/14 Februariu 1886, în sala mare dela »Grand-Hotelŭ« (Crucea Albă) în Aradŭ. Preţulŭ: pentru familiă 3 fl., pentru persónă 1 fl. v. a. — Membrii societăţii cu jumĕtatea preţurilorŭ, soldaţii şi studenţii cu 50 cr. de persónă. In galeriă: rêndulŭ I. 3 fl., rêndulŭ II 2 fl., rêndulŭ III. 1 fl. de persónă. Inceputulŭ 8 óre séra. Din venitulŭ curatŭ jumĕtate este destinatŭ pentru învĕţăceii sĕracĭ şi cu purtare bună dela diferite măestrii. Bilete de întrare se potŭ procura şi înainte dela cassariulŭ societăţii, *Nicolau Mihălescu*, în localitatea societăţii din piaţa Tököly, casa bisericei române. Suprasolvirile vorŭ fi primite şi achitate în publicŭ cu mulţămită. — Dómnele şi Domnişórele suntŭ rugate, încâtŭ le va fi cu putinţă, a se presenta în costume naţionale.

—x—

Din Ţinţarĭ ni se scrie: „In 7 (19 Ianuariu c. s'a datŭ în *Ţinţarĭ* o *petrecere* cu următorulŭ programŭ: 1) ‚Deşteptă-te Române,“ corŭ de bărbaţĭ; 2) *Teatru*, actulŭ 1 din piesa „Iorgu dela Sadagura« de V. Alexandri, la care rolulŭ principalŭ »Pitarulŭ Damianŭ« l'a jucatŭ cu succesŭ bravulŭ învĕţătorŭ d. Petru *Danciu*, »Slugierulŭ Gângu« d. I. *Focşineanu*, »Cocóna Gahiţa« d. înv. I. *Gavrilescu*, ‚Iorgu“ d. înv. Iacobŭ *Zorca*, »Iftimie« servitorŭ de notarŭ S. T. *Ianculescu*, »prietinii“ doi studenţĭ din Braşovŭ. Toţĭ 'şĭ-au jucatŭ rolurile spre mulţămita generală; 3) „Hora Severinului« cântată şi jucată de d-nii diletanţĭ, 4) »Danţŭ,« care a duratŭ până diminéţă. Pentru momentele plăcute ce ni le-au procuratŭ d-nii diletanţĭ, priméscă mulţămita nóstră. Inainte cu D-deu pentru desvoltarea nóstră câtŭ mai românéscă!« *Unŭ óspe.*

—x—

Poporenii din *Reşiţa-Montană* mulţămescŭ în fóia nóstră, prin d. comerciantŭ şi proprietarŭ *Constantinŭ Marta*, parochului localŭ d. George Pocrianŭ, care fiindŭ bolnavŭ sa îngrijitŭ ca în diua Botezului parochienii sĕi se nu rĕmână fără preotŭ, precum şi D-lui N. *Traianŭ*, parochŭ în *Socseniu* care a oficiatŭ la sfinţirea apei în Reşiţa Montană.

—x—

De câteva dile s'a începutŭ *recrutarea în Sofia.* Se trimitŭ gardiştĭ de uliţă, i se scrie ‚Rĕsboiului,‛ carĭ strîngŭ tinerimea de pe strade; pe cine găseşte ilŭ ia inmediatŭ şi'lŭ duce la cancelăria recruţilorŭ, unde-i face cunoscutŭ că de acuma înainte are sĕ fiĕ soldatŭ în armata bulgară.

—x—

În tómna anului 1887, Grecia va arangia o esposiţiune naţională. Diarele din Athena scriu, că la acéstă esposiţiune se vorŭ reînoi jocurile olimpice şi se vorŭ repeta în totŭ alŭ patrulea anŭ. Jocurile se vorŭ arangea în Athena, nu în Olympia.

—x—

În *Bataglia*, provincia Padua din Italia, s'au ivitŭ 13 casurĭ de coleră asiatică. Ministeriulŭ italianŭ a dispusŭ sĕ se ia energice mĕsurĭ in contra lăţirei acestei bóle. În Bataglia până acum nu s'a ivitŭ niciodată coleră, şi acésta se atribue isvorului de puciósă.

—x—

Din *Crocovia* se semnaléză, că din causa *esundării Vistulei* numeróse sate şi oraşele sunt deşertate de locuitorĭ. O parte a Cracoviei e deja în apă.

Biserica-Albă, 30 Ian. st. n. 1886.

(Corulŭ vocalŭ românŭ din Biserica-Albă. — Casulŭ din Ciuchiciu. — Viéţa economică.

Domnule Redactorŭ! *„Corulŭ vocalŭ românŭ“* de aicĭ în 24 n. c. la 3 óre p. m. şĭ a ţinutŭ prima şedinţă generală din éstŭ anŭ, în care s'a reportatŭ despre activitatea din anulŭ trecutŭ. Vĕ rogŭ decĭ, ca sĕ binevoiţĭ a primi următórele amĕrunte despre starea actuală a acestui corŭ.

Corulŭ de presinte are 15 membri activĭ şi 46 membri ajutătorĭ; la olaltă 61 membri. Membrii ajutătorĭ solvescŭ în casa corului câte 1 fl. 50 cr. pe fie care pătrarŭ de anŭ; prin urmare în decursulŭ acestui anŭ, dela 46 membri ajutătorĭ, corulŭ are sĕ capete 276 fl v. a. Carĭ suntŭ numai membri activĭ, conformŭ statutelorŭ, n'au sĕ solvéscă nimicŭ, ci au numai sĕ cerceteze regulatŭ órele de instrucţiune şi probe. In adunărĭ membri ajutătorĭ au votŭ numai consultativŭ. Membrii activĭ din éstŭ anŭ după vocĭ se împartŭ în modulŭ următorŭ: 3 la *tenorŭ I.* (I. N. Roşiu, C. Novacescu, I. Pauşianu), 4 la *ten. II.* (dr. G. Ilea, D. Paleu, A. Halmăgianu, S Raşiovanŭ), 5 la *basŭ I.* (Z. M. Rozescu, I. Secăşianu, I. Nita, I. Negruţiu alias Braunŭ, Balea), 3 la *basŭ II.* (D. Bălănescu, A. Boboroni, C. Cinţiţia).

In numita şedinţă generală, în care a presidatŭ d. I. M. *Roşiu*, fiindŭ de faţă şi d V. *Gläser* căpit. poliţienescŭ, ca trămisulŭ magistratului urbanŭ, după ce notarulŭ ad hoc dr. G. I. alŭ şedinţei premerse a cetitŭ procesulŭ verbalŭ, s'au presentatŭ raporturile anuale, din carĭ amintescŭ următórele: în decursulŭ anului 1885 comitetulŭ corului a ţinutŭ 5 şedinţe; s'a mai ţinutŭ încă şi o şedinţă generală; în 4 Iuniu st. n. s'a arangiatŭ unŭ Iunialŭ; în 27 Septemvre st. n. cu ocasiunea concertului plugarilorŭ românĭ din Margita-mare (comit. Torontalŭ) s'a făcutŭ o escursiune în corpore la Vdrşieţŭ; în 3 (15) Nov. s'a arangiatŭ unŭ concertŭ vocalŭ împreunatŭ cu danţŭ şi cu concursulŭ d-lui prof. N. Popoviciu în 31 Decemvre s'a arangiatŭ o serată cu cântece, representaţiune teatrală şi danţŭ. Venitulŭ anualŭ a fostŭ 1095 fl. 42 cr., spese 948 fl. 50 cr., restŭ activŭ 163 fl. 92 cr., restanţa membrilorŭ ajutătorĭ face 118 fl. 50 cr. v. a. Onorariulŭ dirigintelui I. Simionescu (Schümichen) face 20 fl. pe lună. Órele de instrucţiune şi probe se ţinŭ de 3 orĭ pe sĕptĕmână, séra dela 8—10 óre. Pentru localităţile corului se solvesce 4 fl. chiria pe lună; servitorulŭ corului are asemenea 4 fl. pe lună. Averea corului maì consistă din următórele: aprópe 150 piese musicale, mai multe vestminte şi instrumente pentru representaţiunĭ, 1 armoniu, dulapurĭ şi alte mobile. Spesele ordinarie lunare ale corului facŭ cam 30—35 fl. v. a.

Raportulŭ a fostŭ bine primitŭ, ér comitetului pentru zelulŭ, ostenéla şi activitatea sa neobosită, luândŭ în considerare mai cu sémă progresulŭ, care l'a arĕtatŭ corulŭ prin producţiunile mai din urmă, i s'a votatŭ mulţămită protocolară.

După acésta comitetulŭ şi directorulŭ, conformŭ statutelorŭ, şĭ-a datŭ demisiunea; s'a alesŭ unŭ preşedinte şi notarŭ ad hoc şi s'a purcesŭ la noua alegere.

In comitetŭ s'a alesŭ: preşed. I. M. Roşiu adv., notarŭ Const. Paleu, cassarŭ D. Bălănescu, archivarŭ S. Raşiovanŭ; membrii: A. Novacŭ, A. Boboroni, I. Nita şi C. Novacescu; ér în directoriu: Tr. Popescu, E. Turcónia, P. Mitter şi I. Eremiciu, toţĭ cu unanimitate.

Au urmatŭ propunerile; dintre aceste este mai de însemnatŭ propunerea d-lui Tr. Popescu, referitóre la cumpĕrarea unui *stindartŭ* pentru corŭ, ceea ce în principiu s'a şi primitŭ. Notezŭ, că zelosulŭ preşedinte a promisŭ, că va contribui cu 100 fl. la cumpărarea stindartului corului. Adunarea a primitŭ donaţiunea cu mare entusiasmŭ, şi a decisŭ, ca anume pentru d'a se aduna banĭ pentru stindartŭ sĕ se arangieze vr'o producţiune, când comitetulŭ va afla timpulŭ mai potrivitŭ.

In urmă s'a alesŭ o comisiune de doi (dr. G. Ilea şi A. Boboroni) pentru revidarea socotelelorŭ anului 1885.

Ca unŭ ce deosebitŭ trebue sĕ amintescŭ, că presidiulŭ corului a primitŭ o adresă frumósă din Frataüţĭ (Bucovina) dela Rev. d. exarchŭ şi parochŭ *Iracliu Porumbescu*, de dto 10/22 l. c., în care felicită corulŭ pentru frumosulŭ progresŭ, ce l'a doveditŭ, ilŭ încuragiază şi îi mulţămesce în terminii cei mai călduroşĭ pentru esecutarea în publicŭ cu succesŭ distinsŭ a unorŭ composiţiunĭ d'ale repausatului şi multŭ regretatului sĕu fiu *Ciprianŭ Porumbescu.*

Spre mângăiarea sufletéscă a d-lui Iracliu Porumbescu amintescŭ, că corulŭ vocalŭ românŭ de aicĭ posede mai multe composiţiunĭ d'ale multŭ regretatului sĕu fiu, şi în deosebĭ le posede tóte acele, carĭ au apărutŭ în ediţiunea »Armoniei« din Cernăuţĭ, cu carĭ s'a produsŭ până acum mai de multe orĭ în publicŭ şi încă totdéuna cu bunŭ succesŭ.

Şi acum, ce se ţine de trecutulŭ istoricŭ alŭ acestui corŭ, permiteţi-mĭ d'a nota, că meritulŭ înfiinţărei — în câtŭ îmĭ este cunoscutŭ — între alţii este alŭ lui Contantinŭ *Paleu* şi alŭ repausatului Vasa (Vasiliu) *Raduloviciu*, care a fostŭ primulŭ preşedinte alŭ acestui corŭ. Paşii de înfiinţare s'au începutŭ a se face pre la anulŭ 1874. Statutele constătătóre din XXI de §-ĭ, dto 12 Martie şi 20 Aprilie 1879, au fostŭ provĕdute cu clausula de aprobare a ministerului de interna reg. ung. la 24 Maiu 1879. Prin urmare corulŭ este în alŭ 7-lea anŭ alŭ esistenţei sale.

*

Ce atinge *casulŭ îngrozitorŭ,* de care, între scirile dilei din Nr. 10 faceţĭ amintire după »P. Ll.“, fapta nu este aşa de grósnică, cum voescŭ unii a o califica. Decĭ de-o camdată, până ce se va aduce judecata forului I., ca unulŭ, care cunoscŭ casulŭ şi împrejurările mai de aprópe, vĕ rogŭ sĕ bine-voiţĭ a înregistra următórele amĕnunte:

Adevĕratŭ, că preotulŭ G. L. din Ciuchiciu (comit. Caraşŭ-Severinŭ) este în arestŭ preventivŭ la tribunalulŭ de aicĭ, şi că este acusatŭ, ca unulŭ, care ar fi încercatŭ d'aşĭ omorî soţia cu fómea, şi care şĭ-ar fi înmormêntatŭ unŭ copilŭ de viu. Casulŭ însĕ se reduce la împrejurarea, că nefericita soţiă a numitului preotŭ sufere de *alienaţiune mintală* dè unŭ timpŭ mai îndelungatŭ. Preotulŭ n'a avutŭ mijlóce d'aşĭ cura soţia cum se cade; mai de multe orĭ s'a adresatŭ preturei din Zamŭ, pentru a mijloci transportarea ei în institutul alienaţilorŭ dela Lipót-mező, însĕ fără de resultatŭ; decĭ findŭ-că femeia, mai cu sémă în timpulŭ celŭ mai din urmă, a începutŭ a avé accese mai puternice de alienaţiune mintală, devenindŭ periculósă pentru cei din giurŭ, şi fiindcă fugea de acasă şi se ascundea la câmpŭ chiar şi în casŭ de érnă, aşa încâtŭ dile întregĭ n'o putea afla, a fostŭ silitŭ a o închide *preste nópte* în o cameră (nu în pimniţă au în podrumŭ, cum se dice pe aicĭ), unde-şĭ ţinea legumele şi victoaliele; dér diua era liberă şi i se dedea de mâncatŭ cum se cuvine. Cămara preste di era deschisă şi femea âmbla liberă, de şi ca una, căreia îi plăcea singurătatea. ea şi preste di mai bucurosŭ petrecea în acea cameră.

Acusa cu îmmormêntarea copilului de viu este şi mai puţinŭ motivată, pentru că acelŭ copilŭ fù născutŭ mortŭ, şi este îmmormêntatŭ mai de multŭ de câtŭ de unŭ anŭ de dile. Preotulŭ pe acelŭ timpŭ a zăcutŭ bolnavŭ în patŭ, aşa încâtŭ n'a pututŭ face nicĭ unŭ pasŭ. Dér décă cumva copilulŭ s'ar fi născutŭ viu, atuncĭ numai nebuna sa mamă l'a omoritŭ; pentru că atuncĭ, când s'a observatŭ, că nefericita femeeă a născutŭ, copilulŭ era şi mortŭ.

Atâta cu acéstă ocasiune. După ce se va ţine pertractarea finală criminală, Vĕ voiu comunica mai cu deamĕruntulŭ ceea ce a descoperitŭ investigaţiunea criminală. Numai aceea o mai adaugŭ, că administraţiunea nóstră »patriotică« este compromisă fórte şi în acestŭ casŭ.

***

Ce se ţine de *viéţa economică* de pe aici amintescŭ, că néuă (zăpadă) n'avemŭ ca în palmă, timpulŭ — abstracţiune făcêndŭ de vêntulŭ infricoşatŭ de cătră méḑă-ḑi, care l'amŭ avutŭ în ḑilele 27—29 n. c. — séměnă fórte a primăvéră. Economii au începutŭ a ara; vitele şi oile se scotŭ la câmpŭ; ba unii au începutŭ a lucra şi prin vii; sĕmĕnăturile de tómnă suntŭ verḑĭ, aşa cam rarĭ, câmpulŭ începe a înverḑi, unii arborĭ îmmuguréscŭ. Cu unŭ cuvêntŭ, pe aicĭ timpulŭ începe a se desprimăvĕra fórte de timpuriu.

C. I.

Raportulŭ senatorelui G. Orleanu.

Acestŭ raportŭ despre care vorbimŭ în „Scirile ḑilei“ şi care a fostŭ presentatŭ Senatului românŭ din Bucurescĭ ḑilele aceste, este de următorulŭ cuprinsŭ:

Domnilorŭ senatorĭ!

D-nii N. Ciurcu, A. Ciurcu şi I. Corneanu au adresatŭ Senatului o petiţiune prin care se plângŭ de mĕsurile luate de guvernŭ în contră-le, expulsându-i din ţéră, alegândŭ că, cu expulsarea D-lorŭ, s'a călcatŭ legea din 7 Aprilie 1881, lege care nu se aplică decâtŭ străinilorŭ, ér nu şi Românilorŭ neîmpămênteniţĭ; că guvernulŭ vrêndŭ sĕ dea satisfacţiă unui statŭ vecinŭ, pentru nisce proclamaţiunĭ irredentiste apărute în România, a fostŭ indusŭ în erore de agentii sĕi, carĭ credeau şi pe D-lorŭ între autorii acelorŭ proclamaţiunĭ, lucru care nu era esactŭ, dér care a atrasŭ asupră-le pedépsa expulsării; că în fine acéstă mĕsură este nedréptă şi inutilă, ceremŭ ca senatulŭ sĕ interviă pe lângă guvernŭ cerêndŭ revocarea ei.

Acéstă cerere s'a trimisŭ comisiunei de petiţiunĭ care, compusă din D-nii Gusti preşedinte, generalŭ G. Anghelescu, Mache Atanasiu, Panaitŭ Casimirŭ şi subscrisulŭ, luând'o în cercetare, a numitŭ raportorŭ pe subscrisulŭ care are onórea a vĕ expune următórele:

Domnilorŭ senatorĭ,

Prin legea asupra străinilorŭ din 7 Aprilie 1881, se dă dreptulŭ puterei executive ca, printr'o decisiune ministerială, luată în consiliulŭ de ministri, decisiune care va fi nemotivată, sĕ constrîngă pe unŭ străinŭ: séu sĕ părăséscă loculŭ în care se eflă, séu sĕ locuéscă într'unŭ locŭ anume, séu chiar de a părăsi ţéra, când prin purtarea sa, în timpulŭ şederei sale în ţéră, ar compromite siguranţa interióră séu exterióră a Statului, ar turbura liniştea publică séu ar lua parte la lucrărĭ avêndŭ de obiectŭ resturnarea ordinei politice în ţéră séu în străinătate.

Acéstă lege, orĭ câte critice i s'ar aduce, sĕ justifică, căcĭ suntŭ casurĭ de acelea unde de multe orĭ interese de o ordine superióră cerŭ aa unŭ străinŭ sĕ fiă expulsatŭ. Suntŭ străinĭ carĭ vinŭ într'o ţéră, care îi deschide porţile, îi dă ospitalitate, ba de multe orĭ îlŭ scapă póte de pedepsele pentru carĭ erau urmeriţĭ în ţéra lorŭ, refusându-le extradiţiunea; şi aceştĭ străinĭ, vĕdendu-se puşĭ la adăpostŭ de verĭce urmărire, reîncepŭ intrigele lorŭ, intrigĭ carĭ, de ar fi tolerate, ar răci de multe orĭ relaţiunile ce există între ţéra care i-a primitŭ şi aceia care i-a urmăritŭ; suntŭ încă unii, carĭ uitândŭ cu totulŭ ceea ce datoréză ţĕrei care i-au primitŭ, sĕ amestecă în certele interne, aţâţă urele, pasiunile, provócă la resturnărĭ, la perturbaţiunĭ, credêndŭ că totulŭ le e permisŭ şi că nimenĭ nu ar avea dreptulŭ sĕ le céră socotélă. (Va urmá.)

Giovenale Vegezzi-Ruscalla.

(Urmare şi fine).

In parlamentŭ nu o singură dată s'a auḑitŭ vorbindu-se cu simpatiă despre naţiunea română. Adeseorĭ vocea lui Vegezzi-Ruscalla s'a ridicatŭ în favórea nóstră. Elŭ era amiculŭ lui Cavourŭ. Vegezzi-Ruscalla era însărcinatŭ de regele Victorŭ-Emanuelŭ şi de Cavourŭ ca sĕ priméscă la Torino pe unŭ trimisŭ estraordinarŭ românŭ, acum vre-o 24 de anĭ, dér despre acésta şi despre numĕróse alte legăturĭ ale lui Vegezzi-Ruscalla cu ţéra nóstră îmĭ reservŭ a vorbi cu altă ocasiune, după ce voiu pune în ordine numĕrósele şi afectuósele sale scrisorĭ.

Inturnându-ne la Vegezzi-Ruscalla séu cum ḑicea amiculŭ Mihailŭ Bestelei, »reviu!“ la regretatulŭ filo-românŭ — nu e multŭ d'atuncĭ — formându-se la Roma unŭ comitetŭ filo-elenicŭ, arăta prin ḑiarele italiane, că Italienii datorescŭ o mai mare simpatiă Românilorŭ decâtŭ Grecilorŭ. Şi vocea lui fù ascultată Comitetulŭ de care este vorba şĭ-a şi datŭ obştesculŭ sfârşitŭ, în aplausele filo românilorŭ.

In 1880 se instituia *Liga greco-latină* prin iniţiativa lui Vegezzi-Ruscalla cu scopulŭ unei apropierĭ morale a tuturorŭ popórelorŭ aparţinĕtóre rasei greco-latină. Preşedinţa comitetului din Bucurescĭ era oferită publicistului românŭ C. A. Rosetti. Cu acelaşŭ scopŭ, dér mai alesŭ pentru a uni pe Italienĭ cu România, Vegezzi-Ruscalla, împreună cu ginerele sĕu, Nicolo Melisurgo, dintr'o familiă nobilă şi antică din Bari, formà în 1864 la Turin societatea neo-latină, din care făcea parte şi tinerimea română, care îşĭ făcea atuncĭ studiile pe la Turinŭ; şi unŭ românŭ, Scribanŭ, era secretarulŭ acestei societăţĭ, care publica unŭ ḑiarŭ sĕptĕmânalŭ. Ilustrulŭ întemeiătorŭ propusese şi obţinuse ca principele Jerôme Napoleonŭ sĕ priméscă preşedinţa comitetului parisianŭ şi Castelarŭ pe a comitetului din Spania.

Pentru a perpetua în familia sa iubirea pentru România, Vegezzi-Ruscalla o educà în iubirea ţĕrei nóstre şi distinsa lui fică, dómna Ida Melisurgo, a publicatŭ deja mai multe nuvele cu subiectŭ naţionalŭ românŭ şi multe alte scrierĭ literare şi politice asupra României; nepotulŭ sĕu, de 17 anĭ numai, a învĕţatŭ deja limba nóstră şi citesce cărţile şi ḑiarele române, pe carĭ le primesce adesea. Nepotulŭ lui Vegezzi-Ruscalla este unŭ tênĕrŭ de mare talentŭ, se ocupă şi scrie şi dênsulŭ în favórea ţĕrei: elŭ îndeplinea cu laudă funcţiunea onorifică de »Secretarŭ alŭ consulatului generalŭ alŭ ţĕrei« — cum ḑicea adesea bietulŭ Vegezzi-Ruscalla, când îşĭ esprima dorinţa de a vedea represintaţiunea onorifică a României la Turinŭ trecută după mórtea lui în sarcina iubitului nostru filo românŭ. d. cavalerŭ Nicoló Melisurgo şi a fiului sĕu, amicĭ devotaţĭ şi continuatorĭ ai ideilorŭ lui Vegezzi-Ruscalla în Italia. Emiţêndŭ acéstă ideă nu facemŭ decâtŭ a indica ministrului nostru alŭ afacerilorŭ streine la Bucurescĭ, d. Mihailŭ Ferichide, şi a atrage atenţiunea asupra ultimei dorinţĭ intime a regretatului Vigezzi-Ruscalla.

In timpulŭ din urmă venerabilulŭ bĕtrânŭ espuse în diferite articule prin ḑiare situaţiunea politică a României, a tratatŭ fără pàrtinire cestiunea hotarului cu Bulgaria (Arab-Tabia); cestiunea Evreilorŭ a fostŭ multŭ şi cu ardóre tratată de Vegezzi-Ruscalla. A fostŭ adesea insultatŭ de câteva organe ale Alianţei Israelite din Parisŭ, organe ce se întreceau la Parisŭ şi la Viena spre a întuneca opiniunea publică a Europei în cestiunea Evreilorŭ. Vegezzi-Ruscalla arăta că în ḑisa cestiune „nu intra nicĭ decum religiunea, dér interesele egoiste ale unorŭ puterĭ ce voiau sĕ pescuiască în apă turbure.

Vegezzi-Ruscalla era unŭ cunoscĕtorŭ adêncŭ alŭ istoriei nóstre naţionale, alŭ statisticelorŭ nóstre comerciale, alŭ industriei nóstre naţionale, cu unŭ cuvêntŭ a totŭ mersului nostru politicŭ-comercialŭ. »Din statisticele Italiei şi ale României apare lămuritŭ — scria Vegexzi-Ruscalla acum câtva timpŭ — câtŭ de folositŭ ar fi Italia apropiindu-se moralicesce de România.«

Vegezzi-Ruscalla cerù în totdéuna şi cu dreptŭ cuvêntŭ ca Italia se sprijine în totŭ şi totdéuna causa română.

Acéstă digresiune demonstrà cum a sciutŭ sĕ apere acestŭ patriotŭ italianŭ, causa dréptă a naţiunii nóstre, unită prin legăturĭ de sânge şi de rasă cu cea italiană.

Românii, recunoscĕtorĭ, propuserĕ şi Parlamentulŭ din Bucurescĭ votă cetăţenia română ilustrului publicistŭ italianŭ, încă de când România forma două principate deosebite: Valachia şi Moldova.

Şi credemŭ că următorulŭ faptŭ va aproba îndeajunsŭ dragostea pe care Vegezzi-Ruscalla o avea pentru a doua lui patrie.

Elŭ îşĭ făcù, vorŭ fi mai bine de 25 anĭ de atuncĭ, unŭ acŭ de pieptŭ cu stema moldo-valahă, pe care îlŭ purta necontenitŭ la cravată, pentru ca sĕ scie toţĭ că era cetăţênŭ românŭ. Acestŭ acŭ a fostŭ dăruitŭ apoi cu ocasiunea proclamării independinţei şi regatului românŭ unui amicŭ alŭ sĕu intimŭ din Bucurescĭ; am aflatŭ acum, că acestŭ acŭ, suvenirŭ alŭ trecutului nostru naţionalŭ, va fi dăruitŭ în curêndŭ museului din ţéră.

Şi nu era sĕrbătóre naţională fără ca ilustrulŭ italianŭ şi cetăţênŭ românŭ sĕ nu înalţe bandiera tricoloră română lângă cea italiană d'asupra casei séle din Turinŭ, mândru cum era, că póte arăta »că dênsulŭ iubesce multŭ şi de o potrivă Italia şi România.«

Românii voindŭ sĕ dea o dovadă solemnă de recunoscinţa lorŭ acestui omŭ însemnatŭ, guvernulŭ, sub ministrulŭ de esterne de pe atuncĭ, regretatulŭ Boerescu, îl numì consulŭ generalŭ alŭ României la Turinŭ cu jurisdicţiune asupra Piemontului întregŭ; ministrulŭ afacerilorŭ străine de mai târḑiu d. Mihailŭ Cogălniceanu, acum 6 anĭ, îi conferì decoraţia „Stelei României« cu gradulŭ de comandorŭ şi mai târḑiu ministrulŭ afacerilorŭ străine, d. Eugeniu Stătescu, ţinêndŭ contŭ de lucrările lui Vegezzi-Ruscalla, îi conferi crucea de mare oficiarŭ alŭ »Corónei României«.

Vegezzi-Ruscalla nu 'şĭ întrerupse unŭ singurŭ momentŭ lupta sa în favórea Românilorŭ; ḑiarele din Piemont coprindeau adesea lucrărĭ şi articole de ale lui.

D. N. Creţulescu, fostŭ ministru plenipotenţiarŭ alŭ României pe lângă regele Italiei propuse la Bucurescĭ şi regele acordà pentru ilustrulŭ scriitorŭ Bene-merenti de aurŭ clasa ântéia ca o slabă amintire a luptei susţinută de dênsulŭ în favórea României Fica sa Ida, literată distinsă, măritată cu d. Nicoló Merisurgo, scrise fórte multŭ în favórea ţĕrei, scrise apoi »La Perle de Roumanie“, (Mărgăritarulŭ României). Mai scrise apoi în timpulŭ ultimului resbelŭ Curcanulŭ, lucrare dedicată d-nei Maria C. A. Rosetti, ca omagiu pentru iniţiativa luată de d-sa pentru organisarea spitalului Independinţa Română, în timpulŭ rĕsboiului nostru contra Turcilorŭ, spitalŭ ce dete, după cum este cunoscutŭ o mare mângăere curcanilorŭ răniţĭ la Plevna şi aiurea.

D-na Ida Melisurgo, publicistă distinsă şi colaboratóre a mai multorŭ ḑiare italiane şi străine are Benemerenti a nóstră de clasa ântéia. D. Nicolò Melisurgo a fostŭ şi dênsulŭ decoratŭ de către regretatulŭ omŭ de statŭ Basile Boerescu cu crucea de ofiţerŭ alŭ ordinului românŭ, Steua României, în urma proclamărei şi recunóscerei independinţei române de către Italia.

D. Mihail Ferikide, ministru de esterne, care cunósce negreşitŭ totŭ ceea ce familia Vegezzi-Ruscalla a făcutŭ pentru România, va continua, suntemŭ convinşĭ, opera lăudabilă a atâtorŭ patrioţĭ românĭ carĭ s'au succedatŭ la ministerulŭ afacerilorŭ strĕine, în favórea distinsei familie filo-română, care iubesce multŭ şi de o potrivă Italia şi România.

Prin mórtea bĕtrânului Vegezzi-Ruscalla, postulŭ de consulŭ generalŭ alŭ României la Turinŭ a rĕmasŭ vacantŭ. Numirea cea mai nimerită pe care guvernulŭ nostru ar putea s'o facă, spre înlocuirea regretatului amicŭ alŭ ţĕrei, ar fi aceea în persóna continuătorului ideilorŭ lui Vigezzi-Ruscalla în Italia adică a domnului comandore Nicolo Melisurgo, inspectore generalŭ alŭ drumurilorŭ de ferŭ a le Italiei de Sudŭ ce reşedinţa la Turinŭ.

DIVERSE.

NECROLOGŬ. — Karl Fuhrmann, farmacistŭ, în 31 Ianuariu 1886, în vêrstă de 52 de anĭ, a rĕpausatŭ în urma unei paralisii de creerĭ. Alaltă-erŭ (Marţĭ) s'a îmormêntatŭ în cimitirulŭ evang. conf. augsb.

Fiă-i ţĕrîna uşóră!

***

NECRLOGŬ. — In 18 Ianuariu a. c. s'a mutatŭ la cêle eterne Juliana Augurŭ, consórta binemeritatului preotŭ din Ocniţa, Simeonŭ Augurŭ, lăsândŭ în doliu pre neconsolabilulŭ soţŭ şi iubiţii fii, Alesandru preotŭ în Téca cu soţia s'a Ana; Elena cu soţulŭ Ioanŭ Moldovanŭ, preotŭ în Ujfalĕu; Emiliă cu soţulŭ Constantinŭ Costinŭ, cooperatorŭ în Ujlacŭ; şi minorenii Ana şi Aureliu, studentŭ în Blaşiu. Decedata a fostŭ unŭ modelŭ de pietate şi o adevĕrată mamă de familiă. La înmormentare a participatŭ o imensă mulţime de poporŭ şi inteliginţa din locŭ şi giurŭ. — Fiăi tĕrîna uşóră!

***

Principele Muntenegruliu. — Corespondintele din Parisŭ alŭ ḑiarului „L'Indépendance belge“ scrie următórele în privinţa principeluĭ Muntenegruluĭ: Principele Nicolae alŭMuntenegruluĭ are aprópe patru-ḑecĭ şi cincsĭ de anĭ de când a vĕḑutŭ Parisulŭ pentru prima oră. Laacea dată intra ca elevŭ internŭ în curtea liceului Louis-le-Grand, şi camaraḑiĭ luĭ de colegiŭ de atuncĭ 'mĭ-au spusŭ impresiunea lorŭ pe care oresimţiseră la privirea acestuĭ „n[illegible] venitŭ. Costumulŭ luĭ naţionalŭ, vesta luĭ cea largă brodată cu firŭ de aurŭ, strînsă pe talie cu o centură fórte frumósă, eclipsa cu totulŭ tunicele elevilor. Tênĕrul principe avea aerulŭ uneĭ apariţiunĭ din »O miie şi una de Nopţi» în trişteţa prosaică a vecheĭ locuinţe universitare. In momentul sosiriĭ s'ale la colegiŭ, principele nu scia nicĭ unŭ cuvênt din limba francesă. Abia rĕspundea la numele luĭ de familie Petrovicĭ; dér îndată ce se familiarisà puţin cu limba nóstră, fu o adevĕrată plăcere pentru tineriĭ colegianĭ d'a se aduna în giurul luĭ şi a'l asculta. C'o gravitate şi 'n acelaşĭ timpŭ c'o emoţiune de miratŭ povestea luptele sângeróse ale ţĕreĭ s'ale cu Turciĭ; atacurile de prin munţĭ făcute de tatăl şi de unchiĭ sĕĭ; cele maĭ interesante episode ale aceluĭ resbelŭ secular, care a popularisatŭ în Europa numele poporuluĭ muntenegreanŭ. Trebuie sĕ mărturisesc că spuse de tênĕrulŭ principe aceste lucrurĭ, n'aveaŭ în tot-d'auna caracterul cavaleresc, după cum le înfăţişa imaginaţiunile nóstre occidental, ca nisce epopeie resbelnice. Principele nu admitea mila faţă c'unŭ inamicŭ fără milă. Intr'una din ḑile, pe când unulŭ din camaraḑiĭ sĕĭ, în urma uneĭ păruielĭ, ce adesea se întâmplu între colegianĭ, trântise la pămêntŭ pe adversarul luĭ şi mulţumit de victoria sea, se sculase sfirşind d'a-lŭ maĭ lovi. Petrovicĭ îlŭ chiămà d'o parte şi'ĭ ḑise: »Pentru ce, când aveaĭ genunchiul pus pe peptulŭ inamiculuĭ tĕŭ, nu 'i-aĭ dar nisce pumnĭ zdravenĭ în obraz?“ — „Pentru că acésta n'ar fi fost bine. Era deja desarmat, adăogà invingĕtorulŭ generos.“ — »Póte că aĭ dreptate, rĕpunse Petrovicĭ, după ce se gândŭ puţin; nu este un Turc.« — Trebuie sĕ adaogŭ că în liceul Louis-le-Grand, Petrovicĭ n'a tratat nicĭ o dată pe camaraḑiĭ luĭ de Turcŭ... Era cel maĭ dulce şi maĭ bine-voitor dintre camaradĭ. De altminterĭ, fórte inteliginte, a făcut îndată progrese în instrucţiune, şi ştiŭ că d'atuncĭ a păstrat o bună suvenire de fostulŭ sĕŭ colegiŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

FILIPOPOLŬ, 4 Februariu. — Karavelov a avisatŭ pe toţĭ prefecţii în Bulgaria ca sĕ facă cunoscutŭ fără amânare poporaţiunei bulgare **irada Sultanului**, prin care *sĕ recunósce uniunea bulgară sub guvernulŭ prinţului Bulgariei.*

ATENA, 4 Februariu. — Guvernulŭ grecescŭ respundêndŭ la nota colectivă, ce i-au adresat'o marele puterĭ ḑice, că crede a fi superflu sĕ-şĭ mai esplice şi preciseze din nou punctulŭ sĕŭ de vedere; mai departe *declină dela sine orĭce responsabilitate pentru urmările unui conflictŭ eventualŭ* şi declară, că orĭce piedecă, care s'ar pune liberei întrebuinţărĭ a puterilorŭ maritime ale Greciei, trebue sĕ-o considere cabinetulŭ grecescŭ ca una ce nu se póte unì cu drepturile corónei grecescĭ şi cu ĭnteresele politice ale Greciei.

CANNES, 4 Februariu. — Prinţulŭ moştenitorŭ *Leopold* de *Anhalt* a rĕposatŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 3 Februariu st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	101 30
Rentă de hârtiă 5%	93.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.05
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	113.25
Bonurĭ rurale ungare	104 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 —
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 —
Bonurĭ croato-slavone	103.75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.80
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.30
Renta de hărtiă austriacă	84.25
Renta de arg. austr.	84.75
Renta de aurŭ austr.	112 60
Losurile din 1860	140 50
Acţiunile băncei austro-ungare	870.—
Act. băncei de creditŭ ung.	306.50
Act. băncei de creditŭ austr.	299.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.92
Napoleon-d'orĭ	10.02 –
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.95
Londra 10 Livres sterlinge	126.35

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 21 Ianuariu, st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89	90
Renta rom. amort. (5%)	$93\frac{1}{4}$	94
» convert. (6%)	86	87
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	——	——
Credit fonc. rural (7%)	$100\frac{1}{2}$	$102\frac{1}{2}$
» „ „ (5%)	$84\frac{1}{2}$	85
» » urban (7%)	$95\frac{1}{2}$	$97\frac{1}{2}$
» » » (6%)	——	——
» » » (5%)	$81\frac{1}{4}$	82
Banca naţională a României	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$15.\frac{3}{4}$	$16\frac{1}{2}$
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 4 Februariu st. n. 1886.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.54	8.58
Argint romănesc	8.45	8.50
Napoleon-d'orĭ	9.96	10.02
Lire turcescĭ	11.26	11.36
Imperialĭ	10.22	10 32
Galbenĭ	5.86	5.92
Scrisurile fonc. »Albina«	100.—	101.—
Ruble Rusescĭ	$122.\frac{1}{2}$	$123.\frac{3}{4}$
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

De óre ce multe din adresele, ce domnii abonaţĭ la insémnă pe cuponulŭ mandatelorŭ postale, séu că nu suntŭ destulŭ de esacte, séu că nu se potŭ bine descifra, rugămŭ pe acei D-nĭ prenumeranţĭ, a cărorŭ adresă nu ar corĕspunde, ca sĕ binevoiască a ne face câtŭ mai curêndŭ cunoscută îndreptarea dorită şi a scrie adresa câtŭ sĕ póte mai lămuritŭ.

ADMINISTRAŢIUNEA „GAZ. TRANS.“

Anunţămŭ acelorŭ onoraţi cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa micĕ	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu	5.56	—	12.59	—
	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	—	—	4.05
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12.59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	6.35	—	10.50	—
	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu	—	—	5.05	6.43	—
	12.05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	—	—	9.31	—
	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	-
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	- -
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa micĕ	7.00	—	—	12.36	- -
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3 37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.4
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10.53	1,35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.